

Ναυπάκτου Ιερόθεος: “Το όνομα του Χριστού”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου

Στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό του Αγίου Δημητρίου στη Ναύπακτο ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεος μίλησε κατά τον Γ' Κατανυκτικό Εσπερινό στις 22 Μαρτίου 2020, με θέμα “Το όνομα του Χριστού”.

Δείτε το βίντεο με την ομιλία του Σεβασμιωτάτου:

Διαβάστε την ομιλία του Σεβασμιωτάτου:

Στόν κατανυκτικό Έσπερινό τόν όποιο τελέσαμε άπόψε έδῶ, στόν Ιερό Ναό τοῦ Ἀγίου Δημητρίου, πού εἶναι ὁ Μητροπολιτικός Ναός τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ναυπάκτου καί Ἀγίου Βλασίου, ὡς προκείμενο ψάλαμε ἕναν στίχο ἀπό ψαλμό τοῦ Δαυΐδ πού λέει: «Ἔδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τό ὄνομά σου, Κύριε». Τήν προηγούμενη Κυριακή ψάλαμε τό «Μή ἀποστρέψης τό πρόσωπόν σου», σήμερα ψάλαμε αὐτό, ὅπως ὁρίζει τό Τυπικό τῆς Ἐκκλησίας μας.

Αὐτός ὁ στίχος, τόν ὁποῖο ψάλαμε, εἶναι ἀπό τόν 60ό ψαλμό τοῦ Δαυΐδ. Ὑπέροχα κείμενα οἱ Ψαλμοί. Εἶναι πολύ καλό νά διαβάζῃ κανεῖς τούς Ψαλμούς τοῦ Δαυΐδ, ὅταν ἔχη στενοχώρια, ὅταν ἔχη ταλαιπωρίες στήν ζωή του, ὅταν δέχεται συκοφαντίες, ὅταν ἔχη διαρκῶς πειρασμούς, κυρίως τότε θά πρέπει νά διαβάζῃ

τόν ιερό Ψαλτήρα, διότι ὁ Ψαλτὴρ εἶναι ἡ μήτρα τῆς προσευχῆς καὶ μάλιστα ἡ μήτρα τῆς νοερᾶς καρδιακῆς προσευχῆς. Οἱ Ψαλμοὶ εἶναι κείμενα τὰ ὁποῖα ἐγράφησαν ἀπὸ τὸν μεγάλο Προφητάνακτα Δαυΐδ, πού ἔζησε περίπου δέκα αἰῶνες πρὶν ἀπὸ τὸν Χριστό, ἀλλὰ ἔχουν τόση μεγάλη ἐπικαιρότητα.

Ὁ Ψαλμός αὐτός τὸν ὁποῖο ψάλαμε προηγουμένως μετὰ ἀπὸ τό Φῶς Ἰλαρόν ἀρχίζει μέ τὸν ἑξῆς στίχο: «Εἰσάκουσον ὁ Θεός τῆς δεήσεώς μου πρόσχες τῇ προσευχῇ μου». Σέ παρακαλῶ, Κύριε, νά εἰσακούσης τὴν δέησή μου, σέ παρακαλῶ, Κύριε, νά προσέξης τὴν προσευχή μου. Βλέπει κανεὶς πόσο ἀνθρώπινα μιλάει κανεὶς στὸν Θεό. Αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη νά ὁμιλήσῃ στὸν Θεό ὡς πατέρα, ὡς ἀδελφό, ὡς φίλο καὶ νά τοῦ πῇ ὅλα τὰ προβλήματα. Πολλές φορές αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη νά παλέψῃ μέ τὸν Θεό, εἶναι αὐτὴ ἡ πάλη τοῦ ἀνθρώπου μέ τὸν Θεό. Καὶ λέει: «Σέ παρακαλῶ νά εἰσακούσης», κατὰ κάποιον τρόπο τό κάνει προστακτικά, «εἰσάκουσον», νά εἰσακούσης, Κύριε ὁ Θεός, τὴν δέησή μου καὶ νά προσέξης τὴν προσευχή μου. Γιατί; Διότι εἶναι σέ μεγάλη θλίψη, σέ μεγάλη στενοχώρια.

Ναυπάκτου Ἱερόθεος: Τό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ

Γι' αὐτό καὶ λέει παρακάτω «ἀπὸ τῶν περάτων τῆς γῆς πρὸς σέ ἐκέκραξα ἐν τῷ ἀκηδιάσαι τὴν καρδίαν μου»· ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς γῆς φωνάζω καὶ κρᾶζω. Λέει «ἀπὸ τῶν περάτων τῆς γῆς ἐκέκραξα», κρᾶζει κανεὶς, γιατί; Διότι ἡ καρδιά μου ἔχει φθάσει σέ μεγάλη ἀκηδία. Ἀκηδία σημαίνει καταλήφθηκε ἡ καρδιά μου ἀπὸ μεγάλη λύπη καὶ παρέλυσε ἡ καρδιά μου καὶ ὅλος ὁ ψυχικός μου κόσμος «ἐν τῷ ἀκηδιάσαι τὴν ψυχὴν μου καὶ τὴν καρδίαν μου».

Καὶ γιατί προσεύχεται; Λέει στὸν ἐπόμενο στίχο ὁ Προφητάνας Δαυΐδ: «ὅτι ἐγενήθης ἐλπίς μου, πύργος ἰσχύος ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ μου, παροικήσω ἐν τῷ σκηνώματί σου». Ἐδῶ μιλάει γιὰ τὴν ἐλπίδα. Δέν εἶναι ὅτι εἶναι στενοχωρημένος ὁ ἄνθρωπος καὶ κρᾶζει στὸν Θεό, ἀλλὰ ἐδῶ φαίνεται ὅτι ὑπάρχει καὶ μία ἐλπίδα καὶ μία ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὴν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτό λέει ὁ Προφητάνας Δαυΐδ: «Ἐσύ ἐγεννήθης σέ μένα ἐλπίδα καὶ εἶσαι πύργος δυνάμεως ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ μου. Ἔχω πολλοὺς ἐχθρούς, ἀντιμετωπίζω προβλήματα, ἀλλὰ ἐσύ, Κύριε, εἶσαι ἡ ἐλπίδα μου καὶ εἶσαι ὁ πύργος τῆς δυνάμεώς μου καὶ σέ σένα μπορῶ νά στηριχτῶ καὶ νά παροικήσω, νά παραμείνω μέσα στά σκηνώματά σου, μέσα στὸν δικό σου οἶκο, μέσα στὸν ναό σου. Ἐδῶ ἐκφράζει μία μεγάλη ἐλπίδα πρὸς τὸν Θεό. «Ὅτι σύ, ὁ Θεός, εἰσήκουσας τῶν εὐχῶν μου», γιατί εἶμαι βέβαιος καὶ ἀπὸ τό παρελθόν ὅτι ἐσύ, Κύριε, ἄκουσες τίς εὐχές μου.

Βλέπετε ἐδῶ ὑπάρχει ἡ στενοχώρια, ὑπάρχει ἀκηδία, ὑπάρχει, θά λέγαμε σήμερα ἐμεῖς, κατάθλιψη, ὑπάρχει πόνος στὴν καρδιά, κρᾶζει πρὸς τὸν Θεό, ἡ καρδιά εἶναι θλιμμένη, παραλελυμένη, ὅμως ἔχει ἐλπίδα. Διότι σέ ὅποια δυσκολία κι ἂν εἴμαστε,

πρέπει νά ἔχουμε ἐλπίδα στόν Θεό, γιατί Αὐτός εἶναι ἡ σωτηρία μας, Αὐτός εἶναι ἡ ἐλπίδα μας, Αὐτός εἶναι ἡ ἀπαντοχή μας.

Καί ἀφοῦ λέει αὐτά, στήν συνέχεια καταλήγει σέ αὐτόν τόν στίχο: «Ἔδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τό ὄνομά σου, Κύριε. οὕτως ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου εἰς τόν αἰῶνα». Αὐτός ὁ στίχος τόν ὁποῖο ψάλλουμε εἶναι πάρα πολύ σημαντικός.

«Μᾶς ἔδωσες, Κύριε, τό ὄνομά σου ὡς κληρονομιά». Ξέρουμε τί σημαίνει κληρονομιά, ξέρουμε τί σημαίνει κάποιος πατέρας νά ἀφήνῃ κληρονομιά στά παιδιά του, νά δίνη τόν μόχθο του. Ἐδῶ λέει ὅτι ὁ Κύριος, ὁ Θεός μᾶς ἔδωσε κληρονομιά καί αὕτῃ ἡ μεγάλη κληρονομιά εἶναι τό ὄνομά Του, τό ὄνομα τοῦ Κυρίου καί ψάλλω μέ τό ὄνομα, γι' αὐτό καί λέει «οὕτως ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου εἰς τόν αἰῶνα». Ἐφ' ὅσον γνωρίζω ὅτι τό ὄνομα τοῦ Κυρίου εἶναι πολύ δυνατό καί εἶναι ἡ μεγαλύτερη κληρονομιά τήν ὁποία μᾶς ἔχει δώσει ὁ Θεός, γι' αὐτό καί τελειώνει μέ αὐτόν τόν στίχο «οὕτως ψαλῶ», θά ψάλλω μέ τό ὄνομά Σου εἰς τόν αἰῶνα.

Ἐπομένως, αὐτό εἶναι τό ὄπλο τό μεγάλο, εἶναι ἡ μεγάλη κληρονομιά τήν ὁποία μᾶς ἔδωσε ὁ Θεός, τό ὄνομά Του. Τί εἶναι τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ; Τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεός ὡς πρός τήν οὐσία εἶναι ἀνώνυμος καί ἄγνωστος, ἀλλά ὡς πρός τίς ἐνέργειές Του εἶναι γνωστός καί ἔρχεται σέ ἐπικοινωνία μέ τίς ἐνέργειές Του. Καί ἐπειδή ἔρχεται μέ διαφόρους τρόπους καί ἀποκαλύπτεται διαφοροτρόπως στόν ἄνθρωπο, γι' αὐτό ἔχει καί πολλά ὀνόματα. Λέγεται ἀγάπη, λέγεται ἐλεήμων, λέγεται φιλόανθρωπος, λέγεται δικαιοσύνη. Ὅλα αὐτά εἶναι ὀνόματα τοῦ Θεοῦ καί τά ὀνόματα τοῦ Θεοῦ ἔχουν πάρα πολύ μεγάλη δύναμη, εἶναι ἡ ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ.

Εἶπε ὁ Χριστός: «οὐ γάρ εἰσὶ δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι ἐν τῷ ὀνόματί μου ἐκεῖ εἰμὶ καί ἐγώ ἐν μέσῳ αὐτῶν». Ἐάν δύο ἢ τρεῖς συνέρχονται στό ὄνομά μου, γιατί μπορεῖ κανεῖς νά συνέρχεται καί γιά ἄλλους λόγους, στό ὄνομά μου καί προσεύχονται, τότε ἐκεῖ ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶμαι καί ἐγώ. Πού σημαίνει εἶναι ἡ παρουσία Του.

Ὅταν προφέρουμε τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ, δεχόμαστε τήν ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ καί ἡ ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ θεότητά Του καί ἡ θεότητα σημαίνει ὅτι εἶναι παρούσα καί παρηγορεῖ τήν ψυχὴ μας, παρηγορεῖ τήν καρδιά μας.

Τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ τό λέμε συνέχεια «Κύριε, ἐλέησον», «Κύριε», τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ, «ἐλέησόν με», σπλαχνίσου με. Εἶναι αὐτό πού λένε οἱ μοναχοί, ἀλλά ὄχι μόνο οἱ μοναχοί καί ὅλοι: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱέ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με».

Εἶναι αὐτό πού ἔλεγαν οἱ (δέκα) λεπροί. Τήν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ λέπρα ἦταν ἀθεράπευτη ἀσθένεια καί ὅποιος ἦταν λεπρός ἔφευγε ἀπό τήν κοινωνία. Ἔχει

καταπληκτικές περιγραφές ὁ Μέγας Βασίλειος καί ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος πού λένε ὅτι, ὅταν κάποιος κολλοῦσε τήν ἀσθένεια τῆς λέπρας, τότε μέ κλάμα ἢ μητέρα ἔπαιρνε τό παιδί καί τό ἔβγαζε ἔξω ἀπό τήν κοινωνία, νά πάη μέσα στά βουνά, μέσα στά δάση γιά νά μήν κολλήσῃ τούς ἄλλους. Φοβερά πράγματα, φοβερές καταστάσεις.

Καί ὅταν ὁ Χριστός πλησίασε ἀπό μακριά καί εἶδε τούς λεπρούς, οἱ λεπροί εἶπαν: «Υἱέ Δαυίδ, ἐλέησον ἡμᾶς», Υἱέ Δαυίδ, δηλαδή ὁ Υἱός πού προέρχεται ἀπό τόν Δαυίδ, «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ» θά λέγαμε σήμερα ἐμεῖς, «ἐλέησον ἡμᾶς». Καί θεραπεύτηκαν οἱ λεπροί, ὅταν τούς εἶπε ὁ Κύριος, «πηγαίνετε καί δείξτε τούς ἐαυτούς σας στούς ἱερεῖς», «καί ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτούς ἐθεραπεύθησαν». Τί μεγάλη δύναμη ἔχει τό ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μεγάλη κληρονομιά, μεγάλη εὐλογία νά λέμε «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱέ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με».

Ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, ὅπως τό παρουσιάζει ὁ Εὐαγγελιστής Μάρκος, μετά τήν Ἀνάστασή Του ἐμφανίστηκε στούς ἑνδεκα Μαθητές καί τούς εἶπε: «Σημεῖα δέ τοῖς πιστεύουσι ταῦτα παρακολουθήσει», σέ αὐτούς οἱ ὁποῖοι θά πιστέψουν, θά γίνουν αὐτά τά γεγονότα. Ποιά γεγονότα; «Ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσι», λέγοντας τό ὄνομά μου θά βγαίνουν δαιμόνια, «γλώσσαις λαλήσουσι καιναῖς», θά μιλήσουν οἱ ἄνθρωποι μέ καινούριες γλώσσες, μέ τήν γλώσσα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, «ὄφεις ἄροῦσι», θά πιάνουν στά χέρια τους τά δηλητηριώδη φίδια καί δέν θά παθαίνουν τίποτε, «κἄν θανάσιμόν τι πίωσιν, οὐ μή αὐτούς βλάψει», καί ἄν πιοῦν δηλητήρια, ἄν τούς βάλουν δηλητήριο μέσα στό νερό καί ποῦν τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ, δέν θά βλαφθοῦν μέ τίποτε. Γίνονταν αὐτά κάποτε καί ἔμειναν μέσα στήν ἱστορία. Καί «ἐπὶ ἄρρώστους χειρας ἐπιθήσουσι καί καλῶς ἔξουσιν». Θά βάλουν οἱ Ἀπόστολοι τά χέρια τους ἐπάνω στούς ἄρρώστους καί θά γίνουν καλά» (Μάρκ. ιστ', 17).

Ὑπάρχουν καί τέτοια γεγονότα σήμερα πού οἱ θεραπείες γίνονται μέ τήν ἐπιστήμη, τούς ὁποίους ἐπιστήμονες ὁ Θεός φωτίζει. Λέει ἕνα χωρίο στήν Παλαιά Διαθήκη, νά σέβεσαι τούς γιατρούς, «τίμα ἱατρὸν πρὸς τὰς χρείας αὐτοῦ τιμαῖς αὐτοῦ, καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισε Κύριος· παρὰ γὰρ Ὑψίστου ἐστὶν ἴασις, καὶ παρὰ βασιλέως λήψεται δόμα» (Σοφία Σειράχ, λη', 1-2). Γιατί ἐμεῖς πιστεύουμε ὅτι ὅλα εἶναι μέσα στήν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ καί ὅλα γίνονται μέσα ἀπό τήν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Θεραπεύουν οἱ γιατροί ὅσο μποροῦν τίς σωματικές ἀσθένειες, ἀλλὰ τίς ψυχικές ἀσθένειες τίς θεραπεύει τό ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Ὅταν μνημονεύῃ κανεὶς τό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καί λέει «Κύριε ἐλέησέ με, Κύριε, βοήθησέ με», βλέπει θαύματα στήν ζωή του.

Περναῖμε μία δύσκολη περίοδο, τό γνωρίζουμε ὅλοι. Ἀκοῦμε πολλά, βλέπουμε πολλά, ἀλλὰ θά πρέπει νά ζοῦμε ὡς Χριστιανοί. Ἀπὸ τά παλαιότερα χρόνια, ἐδῶ καί

50 χρόνια, έπειδή πήγαινα στό Άγιον Όρος καί έβλεπα τήν ζωή τῶν άγιορειτῶν Πατέρων, καί γνώρισα άγιορεΐτες, ὅπως τόν άγιο Παΐσιο, τόν άγιο Έφραίμ τόν Κατουνακιώτη καί άλλους άγίους, μᾶς έλεγαν ὅτι πρέπει νά ζήτε μέ τήν προσευχή, πρέπει νά ζήτε μέ έναν τρόπο εὐαγγελικό, -φοιτητές ήμασταν τότε- καί προσπαθούσαμε έτσι νά ζοῦμε. Εἶναι αὐτό πού λέει ὁ Χριστός: «Γρηγορεΐτε καί προσεύχεσθε». Τό γρηγορεΐτε εἶναι αὐτό πού λέμε νήψη, νά προσέχετε τίς σκέψεις σας. Όταν καταλαμβάνη τόν άνθρωπο μία σκέψη, τόν διαλύει κυριολεκτικά, τόν σαπίζει ψυχικά μία άσχημη σκέψη, ὅτι έρχεται τό τέλος μου, ὅτι πρόκειται νά πεθάνω καί άλλες σκέψεις. Θά πρέπει κανείς νά έλέγχει αὐτόν τόν ψυχικό του κόσμο καί νά μετατρέπη αὐτές τίς κακές σκέψεις καί νά τίς κάνη καλές σκέψεις. Νά αφήνουμε τόν έαυτό μας στόν Θεό, συνεχῶς νά έχουμε τήν μνήμη μας στόν Θεό. Ὑπάρχει ἡ κυτταρική μνήμη καί ὑπάρχει ἡ καρδιακή μνήμη. «Καί προσεύχεσθε». Αὕτη εἶναι ἡ ήσυχαστική παράδοση.

Γι' αὐτό ἀπό τότε ὁμιλοῦσα καί έγγραφα ὅτι θά πρέπει νά ζοῦμε λίγο ήσυχαστικά. Ὑσυχαστικά, πού δέν εἶναι ἀπλῶς, κλείνομαι στό σπίτι, ἀλλά ήσυχαστικά εἶναι νά εἶναι ὁ νοῦς στόν Θεό, νά διώχνω άσχημους καί βλαβερούς λογισμούς καί νά προσεύχομαι καί ὅ,τι προβλήματα έχω, ὅπως ὁ Βασιλεύς Δαυΐδ έγγραψε αὐτόν τόν ὠραῖο Ψαλμό, νά τά ἀναφέρω ὅλα στόν Θεό. Αὕτη εἶναι ἡ ήσυχαστική ζωή.

Μερικοί τότε μέ εἰρωνεύονταν μέ αὐτά πού έγγραφα καί έλεγαν «τί μᾶς λέει τώρα ὁ πατήρ Ἱερόθεος; (ἀργότερα ὁ Μητροπολίτης Ἱερόθεος): “Μποροῦμε νά γίνουμε ήσυχαστές”». Νά πού καί αὐτοί οἱ ἴδιοι τώρα έρχονται καί λένε: «Κλειστεῖτε στά σπίτια σας, κάνετε προσευχή στά σπίτια σας», δηλαδή νά γίνουμε ήσυχαστές! Νά γίνουμε ήσυχαστές, ὅχι ἀπλῶς νά φύγουμε ἀπό τόν κόσμο, ἀλλά ζώντας μέσα στό σπίτι μας, νά ζοῦμε μέ τέτοιο τρόπο πού νά κάνουμε εὐχάριστη τήν ἀτμόσφαιρα μέ καλούς καί θετικούς λογισμούς, μέ προσευχή, μέ άγάπη, μέ ένότητα καί τά λοιπά.

Έτσι πρέπει νά ζοῦμε. Νά μάθουμε νά λέμε τό «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱέ τοῦ Θεοῦ, έλέησόν με». Τόσο δύσκολο εἶναι; Νά τό ποῦμε μερικά λεπτά τό πρωί, μερικά λεπτά τό βράδυ καί ὅποτε τό θυμηθοῦμε.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σέ μία ἐγκύκλιο τήν ὁποία ἔβγαλε μᾶς εἶπε τό βράδυ 10:00 μέχρι 10:15, ἕνα τέταρτο ὅλοι ὅσοι ἀγαποῦμε τόν Θεό καί εἵμαστε πιστά τέκνα τῆς Ἐκκλησίας, ἕνα τέταρτο νά τό ἀφιερώσουμε στήν προσευχή. Εἶναι, πράγματι, σημαντικό νά λέμε «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με». Ξέρετε τί δύναμη ἔχει; Ξέρετε ἂν τό ποῦν μερικές ἑκατοντάδες καί χιλιάδες ἄνθρωποι τήν ἴδια ὥρα, 10:00 μέ 10:15, τί δύναμη ἔχει αὐτή ἡ προσευχή; Καί αὐτή ἡ προσευχή ἀλλοιώνει τήν καρδιά μας καί ἀλλοιώνει πολλά πράγματα στήν ζωή μας.

Ἐπομένως, ὁ Θεός μᾶς ἔδωσε μία μεγάλη κληρονομιά: «Ἔδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τό ὄνομά σου, Κύριε». Μᾶς ἔδωσε αὐτόν τόν μεγάλο θησαυρό, τό ὄνομά Του, καί ἐμεῖς δέν πρέπει τόν θησαυρό αὐτόν νά τόν σπαταλᾶμε, ἀλλά συνέχεια νά λέμε: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με», ὅποτε στενοχωριόμαστε, ὅπου κι ἂν βρισκόμαστε: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱέ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με». Καί τότε θά δοῦμε πῶς καί μέ ἕναν εὐχάριστο καί θά ἔλεγα ὥριμο τρόπο θά ἀντιμετωπίζουμε τήν κάθε δύσκολη κατάσταση.

Τό ὄνομα τοῦ Κυρίου νά μᾶς ἐπισκιάζῃ καί νά μᾶς εὐλογῇ. Ἀμήν.